

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE KONGRESU REGIONALIZMU POLSKIEGO 2026

Założenia Programowe Kongresu Regionalizmu Polskiego 2026 nawiązują bezpośrednio do Programu Regionalizmu Polskiego z 1926 roku, którego treść dotyczyła w kolejności zagadnień jedności państwa i jego zróżnicowania terytorialnego oraz życia gospodarczego regionów, a także problematyki ich rozwoju społecznego i kulturalnego. Do tych zagadnień odniesiono się również w Karcie Regionalizmu Polskiego, uchwalonej w 1994 roku oraz Deklaracji Programowej Regionalistów Polskich 2006.

Dokumenty te powinny stanowić punkt wyjścia dla sformułowania Programu Regionalizmu Polskiego 2026, uwzględniającego nowe okoliczności społeczno-kulturowe oraz polityczno-ustrojowe i gospodarcze, w jakich znalazła się współczesna Polska. Dlatego proponuje się, aby obejmowały one katalog następujących zagadnień:

1. Problemy środowisk lokalnych i regionów w obszarze:
 - a) funkcjonowania i organizacji instytucji państwa i samorządu terytorialnego,
 - b) organizacji gospodarki oraz roli pracy i warunków socjalno-ekonomicznych życia rodziny,
 - c) organizacji życia społeczno-samorządowego i obywatelskiego,
 - d) organizacji życia społeczno-kulturalnego, naukowego, turystyczno-krajoznawczego.
2. Integracja terytorialna oraz środowiskowa i międzypokoleniowa, uwzględniająca zagadnienia równości oraz obowiązków, praw i wolności.
3. Kultura dialogu i tolerancji oraz poszanowania praw mniejszości.
4. Marginalizacja i wykluczenie społeczne oraz szerzenie nienawiści.
5. Innowacyjne formuły organizacji życia zbiorowego i partycypacji społecznej – mające na uwadze dobro zarówno indywidualne, jak i wspólne – pobudzające aktywność społeczną i zwiększające sprawczość społeczeństwa obywatelskiego.
6. Samorząd terytorialny jako podstawowy i ważny partner dialogu o zachowaniu tożsamości regionalnej i rozwoju regionu oraz budowaniu spójności społecznej.
7. Związki pracy wychowawczo-oświatowej w szkole i poza szkołą z najbliższym środowiskiem.
8. Misja publiczna oraz funkcje i zadania mediów lokalnych i regionalnych w odzwierciedlaniu życia środowiska, ożywianiu zainteresowania najbliższym otoczeniem, wzniesieniu energii i inicjatywy oraz staniu na straży poszanowania praw i wolności obywatelskich, a także wypełnianiu obowiązków przez każdego mieszkańca.
9. Organizacja oraz rola i zadania nauki w diagnozie i prognozie sytuacji społecznej, gospodarczej, kulturowej, środowiska naturalnego oraz większe powiązanie badań naukowych z życiem regionu.
10. Decentralizacja organizacji i zarządzania państwem oraz regionalizacja usług publicznych, które nie ograniczają sprawności działania administracji państwowej, a zwiększają efektywność zaspokajania potrzeb społecznych.